

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Eldrerådet		
Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne		
Komite Levekår		
Kommunestyret		

Utviklingscenter for hjemmetjenester - rapport

Rådmannens forslag til vedtak/innstilling:

Kommunestyret tar rapporten om Utviklingscenter for hjemmetjenester i Nord-Trøndelag til orientering.

Til kommunestyret:

- Rapport KOLS-prosjektet
- Rapport Kreft og lindring

Saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Sak 15/09 i Komité omsorg sitt møte 17.03.09. Undervisningshjemmetjenester – Søknad om etablering
- Sak 71/09 i Kommunestyrets møte 24.09.09. Undervisningshjemmetjenester – Oppstart prosjekt
- Sak 3/11 i Kommunestyret sitt møte 03.02.11. Utviklingscenter for hjemmetjenester i Nord-Trøndelag

Saksopplysninger

Kommunestyret fattet følgende vedtak i møte 03.02.11.:

- 1. Kommunestyret vedtar videreføring av Utviklingssenteret for hjemmetjenester i Nord-Trøndelag, Stjørdal kommune.*
- 2. Prosjektene vil danne grunnlag for å videreutvikle helse- og sosialtjenesten i kommunen.*
- 3. Etatssjef i enhet Omsorg legger fram rapport om prosjektframgang og måloppnåelse for Kommunestyret én gang i året.*

Nasjonale føringer

Etablering av Utviklingssentre for hjemmetjenester er en relativ ny og omfattende satsing innen helse- og omsorgssektoren hvor det gis tilskuddsmidler over statsbudsjettet til særskilte utviklingstiltak. Tiltaket har som formål å stimulere til fagutvikling, praksisnær forskning, utvikling av gode læringsmiljøer og økt kunnskap om tjenestens behov for kompetanseutvikling. Gjennomføring av tiltakene skal gi styrket faglig kompetanse og bidra til god kvalitet i hjemmetjenesten. Samtidig legges vekt på styrking av brukermedvirkning og ny kunnskap om organisering og bemanning av tjenestene.

Utviklingssentre for sykehjem ble etablert fra 1999, ett i hver helseregion. I Midt-Norge var Søbstad Helsehus i Trondheim først ute. Utviklingssenter for sykehjem (tidl. kalt undervisningssykehjem) i Nord-Trøndelag ble tildelt Verdal bo- og helsetun i 2007, et sykehjem med 73 plasser, etablert i februar 1984. I Møre- og Romsdal har Rokilde sykehjem i Kristiansund denne funksjonen.

Utviklingssentre for hjemmetjenester, ett i hvert fylke (tidl. kalt undervisningshjemmetjenester) ble utpekt sommeren 2009. Etableringen ble sett på som et viktig tiltak for videreutvikling av helse- og omsorgstjenesten i tråd med føringene i Omsorgsplan 2015. I Midt-Norge har Ålesund kommune i Møre og Romsdal og Åfjord kommune i Sør-Trøndelag samme status som Stjørdal kommune, med hvert sitt Utviklingssenter for hjemmetjenester.

Samarbeid

Samarbeid er et stikkord i konseptet med utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester. Samhandlingsreformen fokuserer på det samme, samarbeid innad i kommunen, mellom kommuner og mellom forvaltningsnivå. Utviklingssentrene er aktive deltakere på flere samhandlingsarenaer. Disse vil også kunne bidra til at vi når våre mål og hjelp til å holde stø kurs i prosjektene våre. Her er skissert noen av samhandlingsarenaene våre:

1. Helsedirektoratet inviterer til nasjonale konferanser med 40 aktuelle kommuner som har utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester.
2. Utviklingssentra for hjemmetjenester i Møre og Romsdal (Ålesund), Sør-Trøndelag (Åfjord) og Nord-Trøndelag (Stjørdal) ble høsten 2009 invitert med inn i regionalt nettverk sammen med utviklingssentra for sykehjem, fra Kristiansund, Trondheim og Verdal kommune. Nettverket har samlinger 2 ganger pr. år.
3. Utviklingssenteret i Stjørdal har fra starten av hatt en strategi om å benytte ressurspersoner fra styringsrådet i de ulike prosjekta som igangsettes. Det gjelder eksempelvis Fylkesmannen, Senter for omsorgsforskning, RO, Høgskolen i Nord-Trøndelag m.fl.
4. En viktig målsetting for utviklingssentra er å spre erfaring og kunnskap til andre kommuner i fylket. Det er tatt initiativ fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og utviklingssentra i Verdal og Stjørdal om å slippe til med informasjon og erfaringsspredning i de mange ulike fora som samler fagfolk i nettverk og ledere i hele Nord-Trøndelag jevnlig.

Prosjekt som har blitt slutført ved utviklingssenteret vårt i 2011:

1. Implementering av individuell plan i Sampro
2. Innsatsteam
3. Kroniske lungesykdommer
4. Kreft og lindring

Implementering av individuell plan i Sampro

Hensikten med prosjektet har vært å bidra til at flere hjelpemottakere får utarbeidet individuell plan, og at disse planene blir implementert i det elektroniske verktøyet SamPro.

Prosjektperiode: januar 2010 - desember 2011.

Finansiering

Utviklingssenter dekket lønnskostnader til prosjektkoordinator i 40 % stilling.

Mål

Formålet med å utarbeide en IP var å bidra til at tjenestemottakeren får et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud.

Tiltak

- Få en oversikt over hvor mange som har IP registrert i Profil. Oppdatere de rutiner som finnes internt som omhandler IP.
- Innhente informasjon fra andre kommuner som har erfaring med SamPro, bla. Trondheim, Verdal, Levanger, Meråker, Selbu, Helseforetaket.
- Informasjonsformidling til deltakerne i opplæring av SamPro.
- Bistå koordinatorene for IP på de ulike enhetene.
- Kontakt med NAV, kommuneoverlegen, Senter for omsorgsforskning, IT-representanter, brukerrepresentanter, rusforetak, RIO m.fl.
- Opplæring av aktuelle samarbeidspartnere innen helsestasjon, skole, PPT, distriktpsikiatrisk senter, andre kommuner.

Spredning

- Spre informasjon og kunnskap om systemet til de som ikke er blitt inkludert i opplæringen.
- Det er ønskelig å spre erfaringer/resultater via hjemmesiden/intranettsiden vår.
- Gjennomføre "workshop", som bl.a. Verdal/Levanger har god erfaring med.
- Bistå koordinatorene/tjenesteytere der det er behov for det.
- Delta i nettverkssamlinger om SamPro i Værnesregionen og kommuner i Nord-Trøndelag.
- Fortsette innhenting av erfaringer som andre kommuner har omkring SamPro.

Innsatsteam

Prosjektet ville prøve ut effekten av tverrfaglig innsatsteam. Effekten ble prøvd ut på funksjonsnivå etter brudd eller protesekirurgi i underekstremiteter.

Prosjektperiode: oktober 2010 - mai 2011.

Finansiering

Utviklingssenteret dekket lønnskostnader til prosjektleder i 20 % av hennes 40 % stilling.

Resten ble dekket av prosjektmidler fra Værnesregionen, sammen med tils. 1,5 årsverk for 3 medarbeidere, sykepleier, fysioterapeut og ergoterapeut.

Mål

- Fremme et prosjekt i form av en pilotstudie som omhandlet bruk av innsatsteam.
- Prøve ut et tverrfaglig innsatsteam som arbeider ut fra definerte, avgrensede behandlingsperioder mot konkrete mål.
- I første omgang prøve ut et tverrfaglig innsatsteam til ortopediske pasienter operert etter fraktur eller operert med innsetting av protese i underekstremitet. Dersom intervensjonen har god effekt ser en at også andre pasientgrupper kan nyttiggjøre seg et slikt tilbud.
- Vurdere om arbeidsmetoden har effekt på pasientenes funksjonsnivå, samt vurdere om en ivaretar samhandlingen rundt pasienten.
- Dersom tiltakene viser seg å være effektivt, er målet videre å implementere tverrfaglige innsatsteam i hele Værnesregionen.

Tiltak

- Planlegge studien, utarbeide forskningsprotokoll og søke Regional Etisk Komité Midt-Norge om tillatelse for studien.
- Knytte til prosjektet nødvendige kontakter i form av samarbeidspartnere og legeressurs.
- Sertifisering på lisensbelagte tester, innlæring av tester, hospitering hos etablerte innsatsteam, ytterligere konkretisering av de enkeltes rolle i teamet.
- Forme arbeidsområdene til den enkelte yrkesgruppe og starte praktisk pasientrettet arbeid.
- Etablere gode relasjoner og informasjonslinjer til våre samarbeidspartnere.
- Inkludere ”Tverrfaglig innsatsteam” i et større prosjekt i Værnesregionen: ”Interkommunalt samarbeid og samhandling med helseforetakene om rehabilitering/habilitering”.

Kreft og lindring

Hensikten med prosjektet har vært kompetanseheving innen kreft- og lindringsomsorg og utvikling av oppslagsperm, samhandling og andre tiltak for å heve ansattes kompetanse. Prosjektperiode: juni 2010 - desember 2011.

Finansiering

Utviklingscenteret dekket lønnskostnader til 2 prosjektkoordinatorer i 20 % stilling hver.

Mål

- Kompetanseheving i forhold til lindring blant helsepersonell i Værnesregionen. Det lages en oppslagsperm med opplysninger om: symptomer og symptombehandling, psykisk, sosial og åndelig omsorg ved lindrende behandling, barn som pårørende, hjemmedød, tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon, ettersamtale, div. brosjyrer fra kreftforening, anbefalte nettsider. Oppslagspermen skal være lett tilgjengelig og lett å bruke for alt helsepersonell.
- Å utvikle en best mulig samhandling om felles utfordringer ved lindrende behandling. Arbeide for at alle med behov for lindring skal få et individuelt og helhetlig tilbud. Det er et uttrykt mål at pasienten skal få være lengst mulig i hjemmet, evt nærmest mulig hjemmet.
- Opprettholde og øke kompetansen gjennom ressurspersoner som er medlemmer av Lindrende gruppa oppnevnt av lederne ved sonene, bosentrene, sykehjemmet og DMS. Det skal opprettes en utvidet tverrkommunal lindrende gruppe bestående av 2-3 ressurspersoner fra hver kommune i Værnesregionen.

Tiltak

- Samle og redigere innhold til oppslagsperm for lindrende behandling.
- Jobbe med å opprette nettverk for lindring i Værnesregionen.
- Jobbe aktivt med å fronte og inkludere prosjektet og dets innhold på våre respektive arbeidsplasser, og fått det ut til de enkelte soner gjennom Lindrende-gruppa.
- Ferdigstilling av oppslagspermene.

Spredning

- Distribuering av permene på de respektive soner og institusjoner i kommunen og Værnesregionen. Permene må tilpasses den enkelte kommune etter behov.
- Knytte oss opp mot Nettverk for ressurspersoner i kreftomsorg i Nord-Trøndelag.
- Lage hjemmeside om Lindregruppene både den kommunale og den i Værnesregionen.
- Ønske om etablering av et møtested/poliklinikk for pasienter og pårørende innen kreft og lindring driftet av kreftsykepleier.

Kroniske lungesykdommer

Hensikten med prosjektet er å forbedre kommunenes tilbud til personer med kroniske lungesykdommer, basert på standardisert pasientforløp, gjennom økt kompetanse og bedre samhandling i helsetjenesten.

Prosjektperiode: juni 2010 - desember 2011.

Finansiering

Utviklingscenteret dekket lønnskostnader til 2 prosjektkoordinatorer i 20 % stilling hver.

Mål

- Skape en kunnskapsbase på helsetjenester til kronisk lungesyke. Vi tenker oss at ressursgruppa vil bli utgangspunktet for et lungenettverk som videreføres i tiden etter prosjektet. Gruppa skal

fungere som kunnskapsbase for helsetjenesten i Værnesregionen, og medlemmene i gruppa er tenkt å være ressurspersoner i sine respektive kommuner og enheter.

- Lage en perm som skal fungere som oppslagsverk på sykdomslære, medisiner, behandling osv. Denne er tenkt distribuert til vaktrom i Værnesregionen. Lungenettverket får det videre ansvaret for å holde denne oppdatert.

- Lage et kortfattet undervisningsopplegg til bruk i internundervisning på arbeidsplassene. Det er målsettingen at alle i ressursgruppa vil kunne gjennomføre dette undervisningsopplegget på sin arbeidsplass/hjemkommune, evt at man har hver sine særrområder og overlapper hverandre.

Tiltak

- Danne ei ressursgruppe med sykepleiere fra Stjørdal, Selbu, Tydal og Meråker kommune. Gruppa blir informert om plan for prosjektet. Ressurser og ønsker fra de forskjellige kommunene ble etterspurt.

- Produsere materiale til permen. Fokus har vært at det skal være lett å finne fram til det man leter etter, og forstå innholdet. Produsere og distribuere permen.

- Igangsette hospitering på lunge poliklinikk.

- Lage et kortfattet undervisningsopplegg til bruk i internundervisning på arbeidsplassene. Dette skal også gjøres i samarbeid med ressursgruppa.

Spredning

- Permen skal distribueres til alle vaktrom i Værnesregionen og i fylket.

- Undervisningsopplegget skal ut til alle enheter og kommuner, ved at medlemmene i ressursgruppa skal settes i stand til å drive dette lokalt.

Vurdering

Utviklingssenteret har gjennomført viktige prosjekt. Mer grundig gjennomgang av måloppnåelse gis i 2 vedlagte sluttrapporter, om Kols-prosjektet og prosjektet om Kreft og lindring.

Prosjekt handler imidlertid om mer enn å gjennomføre et prosjekt med avsluttende rapport. Det handler også om implementering i daglig drift og erfaringsspredning.

I 2012 vil derfor flere utfordringer stå sentralt i arbeidet med utviklingssenteret. I årsrapport 2011 ble det pekt på disse utfordringene (kommentarene er pr. oktober 2012):

1. Prosjektrapporter

Rapporter må skrives, og det må legges til rette for erfaringsspredning primært til kommunene i Nord-Trøndelag. Det gies veiledning av Senter for omsorgsforskning Midt-Norge. Rapportene om Kreft/ Lindring, og Kroniske lungesykdommer vil bli fagfelleverdert.

Kommentar: Rapportene er ferdigskrevet og fagfelleverdert (en metode for å kvalitetssikre publikasjoner/rapporter).

2. Erfaringsspredning

Et viktig fokus med utviklingssentrene er erfaringsspredning. Det gjelder å legge til rette for å spre kunnskap til inspirasjon for andre og utvikle nettverk for å spre kunnskap om arbeidet som gjøres, til ulike fag- og ledernetverk, og innad i egen kommune.

Kommentar: Prosjektet Kreft og lindring er bekjentgjort på Helse- og omsorgskonferansen 2012 på Stiklestad 18.september. Prosjektrapportene er tilgjengelig på utviklingssenterets nettside:

www.stjordal.kommune.no/helse/utviklingssenter. Det arbeides med å knytte til oss nøkkelpersoner i alle kommunene i Nord-Trøndelag for erfaringsspredning om utviklingssenterets arbeid.

3. **Nettside**

Etter at Stjørdal fikk ny hjemmeside og nytt intranett tidlig i 2011 har ikke nettsiden for utviklingssentret blitt oppdatert. Ny nettside vil bli et prioritert i 2012.

Kommentar: Ny nettside (se lenke ovenfor) er etablert. Det arbeides stadig med å legge inn fagstoff og gjøre siden dynamisk.

4. **Prosjektledelse**

Fra oppstart har det meste av tilgjengelige økonomiske midler blitt benyttet til prosjektene. Fremover må en del ressurser også brukes til ledelse av utviklingssenteret.

Kommentar: Det er besluttet å tilsette prosjektkoordinator i hel stilling. Stillingen har vært utlyst. Tilsetting skjer i oktober 2012.

5. **Nye utviklingsprosjekt**

Prosjektgruppa i utviklingssenteret har tanker og ønsker om igangsetting av nye prosjekt. Det gjelder prosjekt om bl.a. velferdsteknologi, kultur og helse (sett i sammenheng med den kulturelle spaserstokken).

Kommentar: Prosjektkoordinators hovedoppgave blir å etablere prosjektet om kommunikasjons-teknologi i omsorgssektoren og sikre bred medvirkning.